

Indeeling der ronde- en platbodemjachten.
Omschrijving van verschillende typen ronde- en
platbodemjachten, door R. BUISMAN.

In deze sub-commissie, waarin behalve het Dagelijksch Bestuur zitting hadden de heeren: J. Th. Boelen, Dr. H. Kooistra, G. de Vries-Lentsch, H. W. de Voogt, H. v. Wijk, Chs. Kuypers, H. C. A. van Kampen, H. F. van der Zee, P. G. Halbertsma en R. Buisman (de laatste drie speciaal voor de afdeling ronde jachten, de anderen voor de afdeling scherpe jachten) werd door de afdeling voor ronde jachten de heer R. Buisman als rapporteur aangewezen. Het rapport luidt als volgt:

De sub-commissie vatte haar taak op in dezen zin, dat verlangd wordt de verschillende bestaande typen van ronde- en platbodemjachten te omschrijven met uitzondering van Botters, Hoogaartsen, Schokkers en Lemsteraken, omdat van deze typen haar geen voldoende gegevens bekend waren. Bovendien worden geen afzonderlijke nummers in wedstrijden van bovengenoemde typen gegeven. De commissie omschreef de typen van Boeiers, Jachten, Tjotters en Schouwen. De bedoeling dezer omschrijving is, dat in wedstrijden, van een der typen uitgeschreven, alleen schepen worden toegelaten, die aan de omschrijving voldoen, en op deze wijze er toe bij te dragen, dat de al-oude nationale soorten van vaartuigen blijven bestaan, en dat geen bastaardvormen gekweekt worden. Over de voorgiftregeling was men het eens, dat de bestaande regeling in 't algemeen kan bestaan blijven, dat echter speciaal gelet moet worden op het al of niet verplaatsen van ballast, wat bij de grootere schepen niet, doch bij de kleinere wel degelijk van belang kan zijn. Verder wordt in overweging

gegeven, stalen en houten vaartuigen afzonderlijk in klassen te vereenigen, daar stalen vaartuigen, meer dan gebruikelijk is, aan houten dienen voor te geven.

De sub-commissie nam van eenige bekende vaartuigen de maten op en acht het van belang, dat deze maten voor belangstellenden in druk verschijnen. Daarom worden deze in de bijlage vereenigd. Men zal opmerken dat de „Almeri”, „Olga”, „Noordster” en „Hertog Hendrik” wel aan de maten van het zuiver boeiertype voldoen en de „Fortuna” en „Breezand” niet.

Als omschrijving van de verschillende typen kwam de sub-commissie tot de volgende algemeene definitie:

A. Boeiers. Ronde vaartuigen met zijwaarden, vasten roef achter den mast, vast dek, ronde berghouten, waarboven vóór kluisgaten en mannetjes, gangboorden. Zij moeten verder voldoen aan de volgende bepalingen:

- I. Het schip moet zijn rond zonder eenigen stilstand.
- II. De verhouding van grootste breedte tot grootste lengte zij grooter dan 1: 4.
- III. De bovenkant van de voorbolder, welke niet achterlijker geplaatst mag zijn dan de helft van den afstand tusschen den voorstevan en de mastkoker, mag zich niet hooger boven de waterlijn bevinden dan de bokant van den achterstevan.
- IV. De grootste breedte moet bij het zeilwerk zijn.
- V. De achterstevan moet een zekere helling hebben en mag een hoek van 7° niet overschrijden.
- VI. De afstand van den voorstevan tot de voorzijde van den mast mag variëren van 30% tot 35% van de totale lengte van het vaartuig.
- VII. De zwaarden moeten een breedte hebben van minstens $1/3$ van de lengte.
- VIII. De hoogte van de kiel, ook wel scheg genaamd, gemeten op het grootspant, onder het vlak, mag niet meer dan 4% van de lengte op de waterlijn bedragen.
- IX. De hoek tusschen de gangen bij hun aanhechtings-

punt aan den steven en de middelijn van het schip moet minstens 90° bedragen.

- X. De gaffel moet gebogen zijn, en de broek van het grootzeil los. Het schip moet een ijzeren botteloef hebben.

De gaffel moet gebogen zijn.
B. Jachten. Jachten mogen geen ~~vaste~~ roef, geen vast dek en geen gangboorden hebben. Verder gelden alle bepalingen voor boeiers, uitgezonderd sub VIII.

C. Tjotters. Ronde vaartuigen, met zijwaarden zonder ~~vaste~~ roef en vastdek, geen berghouten en geen gangboorden, voldoende aan de volgende bepalingen:

- I. De hoogte van de kiel, ook wel scheg genaamd, gemeten op het grootspant, onder het vlak, mag niet meer dan 2% van de lengte op de waterlijn bedragen.
- II. De stevens moeten buiten de gangen uitsteken.
- III. De ballast moet binnenboord gestuwd worden.
- IV. Zeilvorm als van boeiers.

D. Schouwen. Platbodemjachten, waarvan ~~alle~~ verticale dwarsdoorsneden bestaan uit veelhoeken met rechte zijden en die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- I. Platte voor- en achterstevan. *Vijde*
- II. ~~Noch vaste noch losse~~ plecht, geen roef, berghouten of gangboorden. *geen bolder, geen mannetjes, geen opening etc*
- III. Knikspanten. *het vlak*
- IV. De grootste breedte van den bodem zij minstens $2/3$ van de grootste breedte van het schip.
- V. Zeilvorm als van boeiers.

Dit rapport werd aldus door mij opgemaakt en door de leden der sub-commissie goedgekeurd.

BIJLAGE,

behoorende bij het rapport over de

Indeeling der ronde- en platbodemjachten.

**Omschrijving van verschillende typen van ronde-
en platbodemjachten.**

ALMERI.

Lang over alles 18.20 Meter.
Grootste breedte 5.16 "
Afstand voorsteven tot mast 6.50 Meter.
" " " bolder 2.05 "
Hoogte bovenkant vóórbolder boven de waterlijn 2.05 M.
" " achtersteven " " " 2.15 "
Grootste breedte bij het zeilwerk.
Ronding onder de berghouten.
Helling achtersteven 4 graden.
Grootste lengte van het zwaard 4.50 Meter.
" breedte " " " 1.65 "
Gangen haaks aan den steven.
Ronding zonder eenige stilstand.

OLGA.

Lang over alles 14.90 Meter.
Grootste breedte 4.61 "
Afstand voorsteven tot mast 5.09 Meter.
" " " bolder 1.90 "
Hoogte bovenkant bolder boven de waterlijn 1.72 M.
" " achtersteven " " " 1.80 "
Grootste breedte bij het zeilwerk.
Ronding onder de berghouten.
Helling achtersteven 5 graden.
Grootste lengte van het zwaard 4.37 Meter.
" breedte " " " 1.83 "
Gangen haaks aan den steven.
Ronding zonder eenigen stilstand.

NOORDSTER.

Lang over alles 11.50 Meter.
Grootste breedte 3.88 "
Afstand voorsteven tot mast 3.90 Meter.
" " " bolder 1.65 "
Hoogte bovenkant bolder boven de waterlijn 1.40 M.
" " achtersteven " " " 1.55 "
Grootste breedte bij het zeilwerk
Ronding onder de berghouten.
Helling achtersteven $5\frac{1}{2}$ graden.
Grootste lengte van het zwaard 3.46 Meter.
" breedte " " " 1.43 "
Gangen haaks aan den steven.
Ronding zonder eenigen stilstand.

HERTOG HENDRIK.

Lang over alles 8.10 Meter.
Grootste breedte 3.60 "
Ronding zonder eenigen stilstand.
Afstand voorsteven tot mast 2.80 Meter.
" " " bolder 1.35 "
Hoogte bovenkant bolder boven de waterlijn 1.— M.
" " achtersteven " " " 1.10 "
Grootste breedte bij het zeilwerk.
Ronding onder de berghouten.
Helling achtersteven $5\frac{1}{2}$ graden.
Grootste lengte van het zwaard 2.60 Meter.
" breedte " " " 1.38 "
Gangen haaks aan den steven.

FORTUNA.

Lang over alles 18.45 Meter.
Grootste breedte 5.28 "
Afstand voorsteven tot mast 6.85 Meter.
" " " bolder 2.10 "

RAPPORT KERSKEN.

A. Indien omschreven zullen moeten worden, zooals het opschrift van dit rapport aangeeft, ronde en platbodem-jachten, behoort niet alléén te worden gesproken voor Boeiers, doch ook voor Botters, Lemsteraken, Hoogaartsen, Blazers, Schokkers, kortom alle soorten vaartuigen behoorende tot de ronde en platbodem schepen waarvan in ons land Jachten zijn of zullen worden gebouwd.

Verder dienen deze schepen niet te worden omschreven doch moet voor juiste bepalingen voor uitsluiting van, of deelneming aan een of andere wedstrijd van deze soorten Jachten, vastgesteld worden het zuivere type Boeier, Botter, Lemsteraak, Schokker, Hoogaarts, enz.

Hierbij vooral is de taak van hen die deze definitie zullen stellen zéér zwaar en dient allereerst rekening te worden gehouden met de afwijking tusschen bedrijfs- en plei-ziervaartuig, dus met type Tjalk en Boeier, Vischbotter en Botterjacht, Lemstervischaak en Lemsteraak-jacht, Vischschokker en Schokkerjacht enzovoort, daar lang niet altijd volgens denzelfden maatstaf van het zuivere type wordt afgeweken. Ziet bijvoorbeeld een geval bij de ons bekende Botters, „Brandaris”, „Watergeus” en „Marva”, waar het verschil in hoogte tusschen voor- en achtersteven zeer uiteenloopt.

Hoogte voorsteven „Watergeus” 2.90, hoogte achtersteven	1.40 M.
Hoogte voorsteven „Brandaris” 2.70, hoogte achtersteven	1.03 M.
Hoogte voorsteven „Marva” 2.45, hoogte achtersteven	0.95 M.

bij een lengteverschil als volgt:
 „Watergeus 15.45 M., „Brandaris” 13.60 M., „Marva” 13.50 M.

De beide eerste schepen werden door Kater te Monnikendam (de meest bekende Botterwerf) gemaakt als *jacht*, terwijl Marva van een gewone botter verbouwd is geworden.

Wat is hiervan nu ras-zuiver te noemen?

Hierbij diende de commissie, of raad van arbitrage als ik het zoo maar eens noemen mag, welke dit moest vaststellen, te bedenken, dat „de Watergeus” een grooter type botter of „Kwak” het meest nabij komt, waarbij het verschil van voor- en achtersteven altijd geringer is dan bij een Marker 34-voets Botter, terwijl „Marva” als verbouwd visscherschip toch ook geen ras-zuiver type meer is, doordat de achtersteven reeds 20 cm. verhoogd is geworden. „Brandaris” nu past zéér mooi tusschen deze beide schepen in. Toch zouden om het juiste type Botter*jacht* vast te stellen, de maten van „Clemence”, „Lotus”, „Dolfijn” en nog andere moeten worden vergeleken, daar vooral bij de eerstgenoemde schepen veel grootere afwijking zal worden geconstateerd van het zuivere type, terwijl deze schepen toch zeer mooie Botterjachten moeten worden genoemd, die zeker het recht hebben om bijvoorbeeld tegen het vrij zuivere type „Marva” te mogen uitkomen. — Voor het vaststellen van elk ander type jachten, dus ook voor de Boeiers, gelden dezelfde bezwaren en blijkt het dus, dat, indien dit type jachten zuiver moet worden vastgesteld, deze taak niet te licht moet worden beschouwd en zeer tijdrovend zal zijn, daar bij het vaststellen van het juiste type alle maten van het bestaande type noodig zijn voor de beschouwing, hoewel natuurlijk nooit te veel van het ras-zuivere type mag worden afgeweken, zooals dit bij „de Bries” het geval is.

Hoe mooi dit schip ook van lijnen is zal het nooit tot een of ander type kunnen worden gerekend.

Bij eventuele uitsluiting van een of ander schip van wedstrijden zou de commissie den eigenaar van het uitgesloten schip, *sonder eenige mogelijkheid op meeningsverschil* moeten kunnen bewijzen waarom zijn schip niet tot een of ander type behoort.

Zoo zou bijvoorbeeld het jacht „de Bries” (nu Fortuna) *nooit* een Botter genoemd kunnen worden, al lijkt het daarop het meest, al zijn de verschillen van hoogte tusschen voor- en achtersteven groot genoeg en al is het verschil tusschen voor- en achterbreedte voor een Botter vrij juist in verhouding; omdat dit schip een dwarsscheeps-eenigzins rondlopend vlak en ronde kimmen heeft, evenals de stalen Botter „Golfbreker” ronde kimmen heeft, welke Botter boven water gezien goede „type-vormen” toont.

Ook zou de eigenaar van een onlangs in Friesland gebouwd schip nooit iets kunnen neerleggen als vastgesteld werd dat zijn schip geen schouw is, daar dit schip, als de overlevering hiervan juist is, een rondgaand inplaats van een knikkend grootspant heeft, ook loopt het vlak dwarsscheeps rond wat bij een Schouw niet anders als dwarsscheeps plat mag zijn.

Ik meen nu te hebben aangetoond, dat het juiste type niet direct vast te stellen is door de maten van enkele schepen en dat omschrijving van het juiste type-jacht; *zeër kort, juist en onaantastbaar moet zijn zoowel voor boven- als onderwaterschip.*

B. Onder dit gedeelte wordt gesproken over Boeiers, Platbodem-jachten, moet zijn Rondbodem-jachten met vaste roef enz. *Vast dek* kan worden weggelaten; er bestaan toch geen Boeiers met vaste roef en een los dek of losse plecht?

Verder volgen onder *B* nog meerdere punten die niet bewijsevend genoeg of onaantastbaar zijn, *niet de onderdeelen, doch de vormen dienen worden vastgesteld.*

Ik had het genoeg met den Heer H. van Wijk eenige besprekingen hieromtrent te hebben en eenige schepen te beschouwen en hoop ik dat hij zoo noodig mijne voorstellen zal willen toelichten (daar deze nog niet geheel door ons zijn uitgewerkt).

Het juiste type van de verschillende Ronde en Platbo-

demjachten vinden wij in hoofdzaak door het *vormverschil tusschen voor- en achterschip* vast te stellen. Bij Boeiers is dit verschil opvallend weinig, bij Lemsteraken groot, bij Botters nog grooter, mede door het groote verschil in hoogte van voor- en achtersteven. Beschouwt men de hierbij gevoegde maten van „Noordster” en „Hertog Hendrik” als voorbeeld, dan zal alras geconstateerd worden, dat vooral het zuivere type „Boeier” eenvoudig is vast te stellen, terwijl van Botters het vaststellen van het juiste type al weer moeilijker is.

Hierbij genomen de verschillen in overbouw, van de voorsteven en de verschillen in hoogte boven de waterlijn, van vóór- en achtersteven, komen wij tot *onaantastbare vastlegging van het type*, welke vaststelling mijnentwege nog kan worden aangevuld door de verhouding der lengte en breedte voor ieder type en vaststelling waar de grootste breedte ligt:

Hierbij kunnen de door de Commissie vastgestelde punten I, III, V, VI, VII, VIII, IX, X, weggelaten worden.

- C. 1. Omdat de stilstand in lijn in ieder schip voorkomt zij het niet in de romp boven water, dan in den romp onder water, of in den opbouw, die toch bij pleziervaartuigen bij de „lijn” van het schip moet worden gerekend. Wat zou men, indien vaststond dat een Boeier nergens stilstand in lijn mag hebben, moeten doen met Maria (Ierseke), Maria van Nievervaart, de Nieuwe Maria Hendrika van Dordrecht en de kleine Boeier Agonisme, die allen minder of meerder stilstand toonen voor den aandachtigen beschouwer of vakman?
- III. Omdat hierdoor een bastaardtype als de nieuwe Boeier van den Heer Blijdenstein niet wordt uitgezezen ook het door den Heer Buisman bedoelde verbouwde type veerschip wordt hierdoor niet uitgezezen.
- V. Met den graad van overhang als aangegeven, is niet bewezen wat een Boeier- of Lemsteraaksteven is.

- VI. Met plaatsing van den mast wordt eveneens niets be-
wezen (*Bato!*).
- VII. Zegt weinig, in Zeeland en Zuid-Holland vinden wij
Boeiers met lange smalle zwaarden. Bovendien zou-
den heel wat zwaarden een twistappel worden.
- VIII. Is dit percentage wel genoeg beperkend? Denk aan
4% van 18²⁰ (Almeri), dan zou dit schip een kiel
kunnen hebben van 72 cm. breed en Noordster 10⁶⁰
een kiel van \pm 40 cm.
2% lijkt mij indien dit blijft bestaan, een beteren
maatstaf.
Dit percentage 4% is ook voor het begrip Scheg
niet of moeilijk door te voeren, waar ligt het breed-
ste deel van een Scheg? (Vraag bouwmeesters hier
eens naar.) Ook moet bij een gepiekte Boeier nog
worden vastgesteld waar de kiel begint en waar het
schip of de zandstrooken eindigen, ook zouden deze
zandstrooken wel haast geheel op den kant kunnen
worden gezet vooral bij stalen Boeiers. (Vraag hier-
over bouwers).
- IX. Door mij is aangetoond dat andere typen ronde vaar-
tuigen dit ook hebben (vraag van Wijk). (Breezand).
- X. Ronde gaffel. Grootzeil met broek (los) zegt ook niet
veel, daar Botters als Brandaris, Aken als Friso en
Breezand als Boeiers getuigd zijn. (Marva en Bran-
daris hebben overloopfok.)
- D. Wat zijn jachten als hier bedoeld. Piet Hein is geen
Jacht maar wel een Tjotter!
- E. Tjotter is als boeier *rondbodem*.
- I. 1% is voldoende, daar bij 2% een Tjotter van 5 M.,
reeds 10 cm. kiel zou kunnen hebben?
- II. Is een steven, die niet buiten de huid van het schip
reikt wel een steven? of is dit binnensteven? (Vraag
bouwers).

Schouwen. Ook hier is een juiste vormomschrijving
zeer noodig.

RAPPORT JONGEJAN.

Boeiers zijn ronde eenmastige vaartuigen met zijzwaar-
den, vaste roef achter den mast, vast dek, gangboorden,
ronde berghouten, waarboven vóór aan weerszijden van
de botteloef, kluisborden en mannetjes. Het schip moet
zijn rond, zonder eenigen stilstand. Hieronder te verstaan,
dat hoekigheid uitgesloten is.

De verhouding van de grootste lengte tot de grootste
breedte zij grooter dan 4: 1.

De bovenkant van den voorbolder, welke niet verder ach-
terwaarts geplaatst mag zijn, dan de helft van den afstand
tusschen den voorsteven en den mastkoker, mag zich niet
hooger boven de waterlijn bevinden, dan de bovenkant
van den achtersteven.

De grootste breedte moet bij het zeilwerk zijn.

De achtersteven moet een zekere helling hebben en mag
een hoek van 7 graden niet overschrijden.

De afstand van den voorsteven tot de voorzijde van den
mast mag varieren van 30 tot 40% van de totale lengte
van het schip.

De zwaarden moeten eene breedte hebben van minstens
 $\frac{1}{3}$ van de lengte. De hoogte van de kiel, ook wel scheg
genaamd, mag nergens meer bedragen dan 4% van de
lengte op de waterlijn. Onder kiel of scheg wordt ver-
staan het gedeelte, dat uitsteekt onder de aansluiting van
de huid.

De gaffel moet gebogen zijn. De lengte mag niet meer
bedragen, dan $\frac{1}{3}$ van de grootste breedte van het zeil.

De broek van het grootzeil moet los zijn.

Het schip moet een ijzeren botteloef hebben, voorzien
van waterstangen.

De naden van de huid moeten van voren en van ach-

teren oplopend zijn. Het roer moet smal zijn en onder water breed naar achteren uitlopend, voorzien van een helmstok.

Het schip mag piekig zijn. De diepte van de inbuiging mag echter niet meer bedragen dan 4% van de lengte op de waterlijn. De diepte van de inbuiging wordt gevonden door een rechte lijn te trekken van het punt waar de huid de scheg raakt verticaal tot deze de huid raakt.

Tjotters zijn ronde eenmastige vaartuigen met zijwaarden zonder vaste roef of vast dek, berghouten, gangboorden, bolders, kluisgaten en mannetjes.

Het schip moet rond zijn zonder eenigen stilstand. Hoekigheid en piekig is uitgesloten.

De verhouding van de grootste lengte tot de grootste breedte zij grooter dan 4 — 1.

De grootste breedte moet bij het zeilwerk zijn.

De afstand van de voorsteven tot de voorzijde van den mast mag varieren van 30 tot 40% van de totale lengte van schip.

De zwaarden moeten een breedte hebben van minstens $\frac{1}{3}$ van de lengte. De hoek van het aanhechtingspunt van de huid aan de scheg moet 90° bedragen.

De hoogte van de kiel, ook wel scheg genaamd, mag nergens meer bedragen dan 2% van de lengte op de waterlijn. Onder kiel of scheg wordt verstaan het gedeelte, dat uitsteekt onder de aanhechtingspunt van de huid.

De stevens moeten buiten de gangen uitsteken.

De gaffel moet gebogen zijn. De lengte mag niet meer bedragen dan $\frac{1}{3}$ van de grootste breedte van het zeil.

De broek van het grootzeil moet los zijn.

Het schip moet een ijzeren botteloef hebben, voorzien van waterstangen. Het roer moet breed zijn, van achteren naar buiten rond gebogen en onder water naar achteren uitlopend. Het moet voorzien zijn van een helmhout.

Schouwen zijn eenmastige platbodemjachten met zijwaarden, waarvan alle verticale dwarsdoorsneden bestaan

uit veelhoeken met rechte zijden. De voor- en achtersteven moet plat zijn.

Zij zijn zonder roef, mogen vaste noch losse plecht hebben, geen berghouten of gangboorden, noch bolders, kluisgaten of mannetjes. Knikspanten.

De grootste breedte van de bodem zij minstens $\frac{2}{3}$ van de grootste breedte van het schip.

Zij hebben geen kiel of scheg.

De lengte wordt gemeten binnenzijds, dus zonder de dikte van den voor- of achtersteven mede te rekenen. De breedte buitenwerks.

Zij zijn getuigd als boeiers of voeren een sprietzeil.

Het schip moet een ijzeren botteloef hebben, loopend door de voorsteven en voorzien van waterstangen.

Het roer moet breed zijn, naar achteren buitenwaarts gebogen, onder water breed uitlopend en voorzien van een helmhout.

Jachten. Voor jachten gelden dezelfde bepalingen als voor boeiers, echter met de volgende uitzonderingen.

Zij hebben geen vaste roef, geen vast dek, geen gangboorden, geen bolders.

**RAPPORT, inzake de omschrijving
van verschillende typen ronde- en platbodemjachten,
door R. HAMSTRA.**

In verband met de ter gelegenheid van het gehouden Congres voor Watersport gevoerde besprekingen en uitgebrachte rapporten inzake ronde- en platbodemvaartuigen, werd besloten een en ander meer commissoriaal te behandelen en heb ik thans het genoegen U onderstaand mijn rapport aan te bieden. Met het oog op de indeeling der verschillende punten, heb ik gemeend goed te doen dezelfde volgorde aan te nemen als welke de heer Buisman in het door hem uitgebracht rapport heeft aangenomen.

Wat de wedstrijd-regeling voor ronde- en platbodemvaartuigen betreft, merkte ik reeds ter gelegenheid van het Congres op, dat de thans bestaande voorgiftregeling, wel te wenschen overliet en dan ook eene handicap-regeling als door den heer Van Kampen voorgesteld op bladzijde 164 van het Congresboek aanbeveling zou verdienen. Deze voorgift toch, wordt gegeven op snelheid en niet op grootte van het schip. Waar echter thans eene proef met de bedoelde handicap-regeling zal worden genomen met de scherpe jachten, kan het aanbeveling verdienen, hiervan de resultaten af te wachten en daarna event. met voorstellen te komen, teneinde ook voor de ronde schepen, zulk eene regeling aan te nemen. Echter is het eene absolute noodzakelijkheid, dat ten aanzien van kleinere ronde- en platbodemjachten, bepalingen worden gesteld voor ballast, v.n. tijdens de meting daar het bestaande reglement hierin niet voorziet doch zooveel vrijheid van handelingen overlaat, dat het ééne schip, door minder faire

handelingen tijdens de meting, zeer veel in het voordeel staat ten opzichte van een ander, hetwelk geheel te goeder trouw, zonder trucs werd gemeten. Waar de officieele meter onmachtig staat om tegen dergelijke minder faire handelwijzen op te komen of in verband daarmede meting van het vaartuig te weigeren, moeten hierin worden voorzien door aanvulling van het bestaande reglement, hetwelk wellicht op volgende wijze mogelijk zou zijn:

De officieele meter is bevoegd, meting van een schip te weigeren, indien dit maten vertoond, welke klaarblijkelijk afwijken van de normale omstandigheden en welke daardoor oorzaak zouden kunnen zijn, dat eene kleinere wedstrijdmaat zal worden verkregen, dan bij meting onder normale omstandigheden het geval zou zijn.

Indien bovenstaande of eene soortgelijke aanvulling van het reglement wordt verkregen, heeft men de zekerheid dat tijdens de meting van een vaartuig geene unfaire praktijken kunnen worden toegepast, daar het schip dan geene meetbrief zal verkrijgen en dus niet op wedstrijden zal kunnen uitkomen.

Wat de definitiën betreft, het volgende:

Boeiërs. Ronde vaartuigen met zijzwaarden, vasten roef achter den mast, vast dek, berghouten, waarboven vóór kluisgaten en mannetjes, gangboorden. Zij moeten verder voldoen aan de volgende bepalingen:

- I. Het schip moet zijn rond, zonder eenigen stilstand, terwijl de verticale dwarsdoorsnede moet bestaan uit kromme lijnen.
- II. De verhouding van grootste breedte tot grootste lengte moet grooter zijn dan 1:4.
- III. De bovenkant van de voorbolder, welke niet verder achterwaarts geplaatst mag zijn dan de helft van den afstand tusschen den voorstevén en den mastkoker, mag zich niet hooger boven de waterlijn bevinden dan de bovenkant van den achterstevén.
- IV. De grootste breedte moet bij het zeilwerk zijn.

- V. De achtersteven moet een zekere helling hebben en mag een hoek van 7° niet overschrijden.
- VI. De afstand van den voorsteven tot de voorzijde van den mast mag variëeren van 30 tot 35% van de totale lengte van het vaartuig.
- VII. De zwaarden moeten een breedte hebben van minstens $\frac{1}{3}$ van de lengte.
- VIII. De hoogte van de kiel, ook wel scheg genaamd, mag niet meer bedragen dan 4% van de lengte der waterlijn. Hierbij aan te nemen eene denkbeeldige lijn, getrokken over het laagste punt van het vlak, evenwijdig aan de waterlijn.
- IX. (Vervalt door de bepalingen vervat in sub. I).
- IX. De gaffel moet gebogen zijn, en de broek van het grootzeil los, het schip moet een ijzeren botteloef hebben.

Jachten. Jachten mogen geen vaste roef, geen vast dek en geen gangboorden hebben. Verder gelden alle bepalingen als voor boeiers.

Tjotters. Ronde vaartuigen, met zijzwaarden zonder vaste roef en vast dek, geen gangboorden en voldoende aan de volgende bepalingen.

- I. (Gelijk aan sub VIII bij boeiers).
(In dit geval bevatten de reglementen, vastgesteld door de Verbonden Zeilvereenigingen van Nederland en België eene bepaling dat de hoogte der scheg 4% van de waterlijn mag bedragen en zijn verscheidene Tjotters van zulk eene scheg voorzien, dus gaat het niet aan, deze thans weer te veranderen).
- II. De stevens moeten buiten de gangen uitsteken.
- III. Zwaarden, verhouding tusschen lengte en breedte minstens 1: 3.
- IV. Ballast moet binnenboord gestuwd worden.
- V. IJzeren botteloef.
- VI. Zeilvorm als bij boeiers.

Schouwen. Platbodemjachten, waarvan alle verticale dwarsdoorsneden bestaan uit veelhoeken, met rechte zijden en die voldoen aan de volgende voorwaarden.

- I. Platte voor- en achtersteven, overhangen voor- en achter.
- II. Losse plecht, geen roef of gangboorden.
- III. Knikspanten.
- IV. De grootste breedte van het vlak moet minstens $\frac{2}{3}$ bedragen van de grootste breedte.
- V. De hoogte van de kiel, ook wel scheg genaamd, mag niet meer bedragen dan 4% van de lengte der waterlijn. Hierbij aan te nemen eene denkbeeldige lijn, getrokken over het laagste punt van het vlak, evenwijdig aan de waterlijn.
- VI. Ballast moet binnenboord gestuwd worden.
- VII. Zwaarden verhouding tusschen lengte en breedte minstens 1: 3.
- VIII. IJzeren botteloef.
- IX. Zeilvorm als bij boeiers.

Het verbieden van berghouten aan Tjotters en Schouwen schijnt mij absoluut verkeerd te zijn en wel om de volgende reden:

Eerstens dient te worden nagegaan om welke reden een berghout wordt aangebracht, daar dit niet als versiering dient, integendeel. Een berghout beschermt het schip tegen schuren, schavieling enz.; waardoor het toch al van groot belang is, doch tevens geeft zij een open schip een lang-scheepsverband, wat bij meerendeels zwaar getuigde open scheepjes van niet te onderschatten belang is. Deze schepen toch varen alle zonder want en komt dus alle kracht op de mastbank, welke in de zijden bevestigd is. Indien deze schepen zwaar hangen, wordt het evenwicht behouden, door de levende ballast te loevert op te plaatsen en is hiervan het logisch gevolg, dat deze schepen bij gebrek aan voldoende verband, neiging vertoonen om scheef te trekken, dit te meer waar de ballast grootendeels achter den mast zit en dus het voorschip gemakkelijker mee overhaalt dan het achterschip hetwelk bezwaard is. Ik zou

dan ook talloze open scheepjes kunnen aanwijzen welke bij zwaren wind, gedurende eene wedstrijd van 1 tot 4 centimeter verwringen en deze lekken dan alle op boeisel en kimnaden. Uit eigen ervaring kan ik U bevestigen dat door het aanbrengen van een berghout, deze bezwaren voorkomen worden.

In Holland zeilen vele Tjotters welke voorzien zijn van berghouten en is het een opmerkelijk feit, dat de snelste scheepjes, welke meerendeels de prijzen op wedstrijden winnen, met een berghout uitgerust zijn. Hiertoe zou ik als voorbeeld willen noemen: Oudenhoek, Bencor, Truida, Carmen enz.; wanneer dan ook een verbod van berghouten aan deze scheepjes zou bestaan, werden al deze scheepjes van wedstrijden uitgesloten.

Hierdoor zouden de wedstrijden beduidend aan belangrijkheid verliezèn, terwijl als gevolg van de bepalingen als daar zijn, betreffende kluisgaten, mannetjes, bolders etc.; deze scheepjes niet als Jachten beschouwd kunnen worden.

Waar wij nu door het Congres zijn aangewezen om de definitiën vast te stellen der verschillende typen, meen ik dat wij geheel in den geest van genoemd Congres handelen, indien wij rekening houden, met wat ik zou willen noemen „de vorderingen van de techniek der scheepsbouw”.

Op de 27 Febr. j.l. gehouden vergadering der Nederlandsche Zeilvereenigingen werd de wenschelijkheid uitgesproken omtrent het instellen van eenige klassen Tjotters en Schouwen, ongeveer zooals door den Rapporteur den Heer Buisman op bladzijde 191/192 van het Congresboek is voorgesteld. Echter moet bij het instellen der klassen rekening gehouden worden met de definitiën der vaartuigen, door onze Commissie uit te brengen. Waar echter de voorgestelde klassen eenheidsklassen moeten worden is het wenschelijk dat buiten de definitiën voren omschreven, ook nadere bepalingen gemaakt worden teneinde werkelijk eene klasse te verkrijgen waar éénheid inzigt. Bijgaand een lijstje van reglementen welke m.i. bepaald moeten worden en is het de zaak, de maten vast te stellen

in verband met de afmetingen der Tjotters en Schouwen welke reeds bestaan en die ongeveer aan de eischen, gesteld voor de Nationale klassen, voldoen. Het is zooals vanzelf spreekt aanbevelenswaardig de reeds bestaande vaartuigen (in die maten) ook in die klassen op te nemen en kunnen deze scheepjes daarom ook de basis zijn, waarop de maten en reglementen worden vastgesteld.

W. HAMSTRA.

BIJLAGE.

Vast te stellen reglementen voor eenige
Nationale klassen ronde- en platbodenvaartuigen.

Tjotters.

- I. Lengte tusschen voor- en achterstevan.
- II. Breedte gemeten op het grootspan.
- III. Bepalingen omtrent scheg.
- IV. Houtsoort.
- V. Dikte van het hout.
- VI. Afstand van het vlak tot bovenkant zeilbalk.
- VII. Zeiloppervlakte.
- VIII. Bijzeilen.
- IX. Lengte jagerspier.
- X. Bepalingen omtrent voorplecht.
- XI. Inventaris.
- XII. Hoogte van het vrijboord op het grootspan.
- XIII. Ballast-bepalingen.

BIJLAGE.

Vast te stellen reglementen voor eenige
Nationale klassen ronde- en platbodenvaartuigen.

Schouwen.

- I. Lengte tusschen voor- en achterstevan.
- II. Breedte gemeten op het grootspan (minimum en maximum).
- III. Grootste breedte van het vlak ten opzichte van de grootste breedte op het grootspan.
- IV. Overhangen voor en achter (verhoudingen).
- V. Hoek van boeisel en kimplank (minimum en maximum).
- VI. Afstand van het vlak tot bovenkant zeilbalk.
- VII. Dikte van het hout.
- VIII. Houtsoort.
- IX. Zeiloppervlakte (grootzeil en fok).
- X. Bijzeilen (welke?).
- XI. Lengte jagerspier.
- XII. Bepaling omtrent voordek (bijv. losse plecht welke gedurende de wedstrijd uitgenomen mag worden).
- XIII. Omschrijving inventaris.
- XIV. Hoogte vrijboord op het grootspan (minimum en maximum).
- XV. Ballast-bepalingen.
- XVI. Bepalingen omtrent de scheg.

Een en ander onder in aanmerkingneming van de definitiën betreffende deze soort vaartuigen.